

Rindert Kromhout

Die dag in augustus

met tekeningen van

Annemarie van Haeringen

Leopold / Amsterdam

Dit boek is mede tot stand gekomen dankzij een bijdrage
van het Nederlandse Letterenfonds.

Vierde druk 2014

Copyright © tekst Rindert Kromhout 2013

Copyright © omslag en illustraties

Annemarie van Haeringen 2013

Vormgeving Studio Bos

Uitgeverij Leopold, Amsterdam / www.leopold.nl

NUR 283 / NUR 978 90 258 6188 9

Iedere dag, die zomer, ging Enrico 's ochtends op weg naar nonno Luigi's schaapskudde in het dal. Iedere dag, behalve die dag in augustus...

'Neem je broertje vandaag eens mee.'

'Mama! Ik heb toch helemaal geen tijd om op Stefano te letten!'

'En ik dan? En je vader? Alsof wij het niet al druk genoeg hebben met de winkel. Je bent bijna veertien, zo goed als volwassen. Gedraag je dan ook zo.'

'Mama, toe nou! Hij is vorige week al een keer mee geweest.' Enrico controleerde zijn tas. Schetsboek. Viltstiften. Koekjes voor Luna. Mooi. Zonder zijn tekenspullen ging hij de straat niet op.

'Vooruit dan maar weer. Ik vraag het wel aan de buurvrouw. Geef opa een kus van me.' Ze gaf Enrico een papieren zak met brood en kaas en droge worst en duwde hem de deur uit. 'Vergeet niet de krant voor hem te kopen.'

'Ik zal het niet vergeten, mama.'

'En breng deze perziken naar Marta.' Ze gaf hem een tweede papieren zak.

'Ja, mama.'

'En als de mensen iets zeggen, zeg dan dat ze zich er niet mee moeten bemoeien.'

‘Mama, moet dat nou?’

‘Goed, doe dan maar gewoon alsof je het niet hoort.
Die koppige oude dwazen ook!’

Enrico trok de voordeur achter zich dicht en ging op weg.

Nonno Luigi, Enrico’s grootvader die zijn leven lang herder was geweest, werd te oud om zijn schapen te hoeden. Daarom hielp Enrico hem in de schoolvakanties.

Terwijl zijn vrienden voetbalden op het kerkplein in het dorp en naar meisjes floten, liet Enrico de kudde grazen in het gras tussen de olijfbomen. Pas ’s avonds, als de schapen waren opgesloten in hun kooi, ging hij terug naar boven en sloot hij zich aan bij de andere jongens.

Enrico vond het prettig met zijn schetsboek in het gras te zitten en tekeningen van het landschap te maken, terwijl de hond de schapen bij elkaar hield. Soms, als haar moeder haar liet gaan, kwam Teresa hem gezelschap houden, Teresa die bij hem in de klas zat en kastanjebruin haar had en naar lavendel rook.

Het waaide. Dit was het beste deel van de dag om buiten te zijn. ’s Middags zou de wind stug zijn van de hitte en trokken de mensen zich terug achter hun gesloten luiken, maar nu was het nog redelijk druk in het dorp. Gevolgd door Luna liep Enrico door de steile straatjes in zijn buurt. Luna’s tong hing uit haar bek. Nu al. Hoelang zou ze de dagelijkse

wandeling naar het dal nog volhouden?
Enrico ging dicht langs de huizen lopen, waar de
stenen nog koel waren. Het leek of de hond dankbaar
naar hem opkeek.

‘*Ciao, Enrico!*’ De oude Marta, die niet veel tanden meer had en zwarte kleren droeg sinds haar man was gestorven, zat op de stoep voor haar huis op een perzik te sabbelen. Ze wuifde toen ze Enrico aan zag komen. ‘Zeg tegen je grootvader dat ik op hem wacht.’ Perziksap droop langs haar vingers. ‘*Ciao, Marta! Zal ik doen.*’ Enrico grinnikte. Iedere dag gaf Marta hem dezelfde boodschap mee. Nonno Luigi ontving Marta’s woorden altijd grommend. ‘Dat mens weet van geen ophouden. Ze kan wachten tot ze mijn deur dichtmetselen.’ Enrico liep Marta’s huis in en zette de zak perziken op het dressoir in de hal, onder het portret van de heilige.

Zonder de heilige zou het dorp op de heuvel er niet zijn geweest. Jaren na zijn dood was er op de plek waar hij voor het eerst was opgevlogen een kerk voor hem gebouwd. De kist met zijn lichaam was

daar opnieuw begraven en de paus zelf was de kerk komen inwijden. Om de kerk heen waren huizen opgetrokken, steeds meer huizen...

Veel mensen in het dorp verdienden geld aan de heilige. Ze waren gids, verkochten herinneringen of hadden een eethuis waar toeristen neerstreken na een vermoeiende wandeling langs de bezienswaardigheden. Enrico's ouders hadden een souvenirwinkel.

Nonno Luigi, de vader van zijn vader, was in het dorp geboren en nooit verder van huis gegaan dan naar zijn schapen in het dal. 'De wereld is te groot om te bekijken,' had hij tegen Enrico gezegd. 'Hoeveel reizen je ook maakt, je krijgt hem nooit helemaal te zien. Dus waarom zou je al die moeite doen?'

Zelf was Enrico van plan na de middelbare school naar de kunstacademie in de stad aan de andere kant van het dal te gaan, en later naar allerlei steden en dorpen in het land, om te kijken en te tekenen. Daarna zou hij terugkomen naar huis, met Teresa trouwen en een atelier huren met uitzicht op de heuvels.

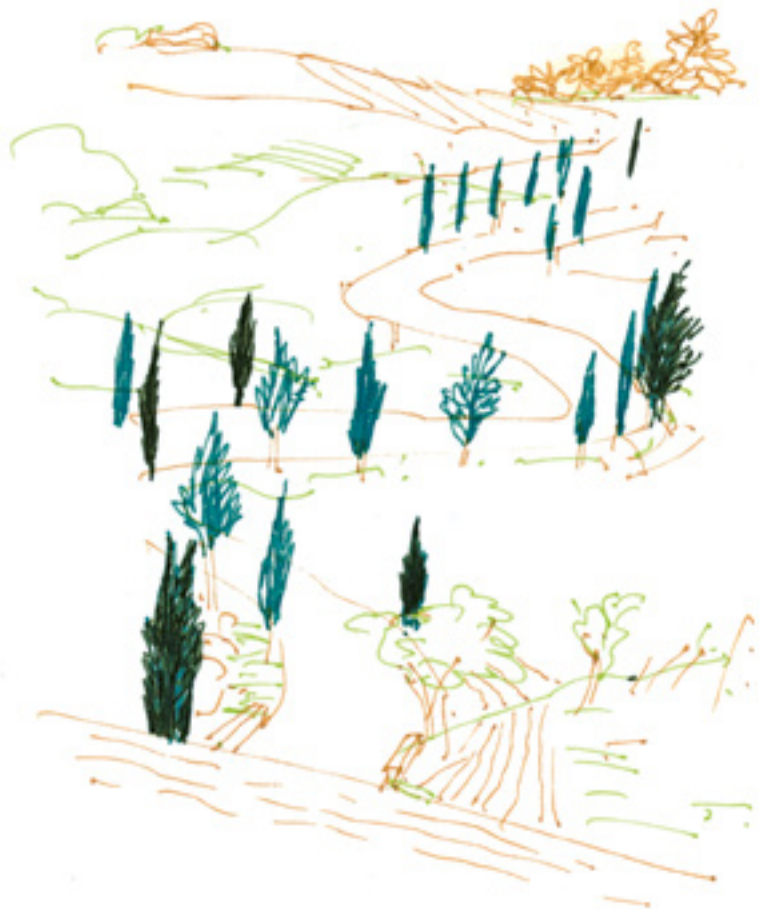
Ach, Teresa! Enrico en zij kenden elkaar al sinds hun kleutertijd. Toen ze klein waren, pestte hij haar omdat ze een meisje was. Toen ze iets ouder waren, deed zij of hij niet bestond omdat hij een jongen was. Weer een paar jaar later zei hij tegen haar dat ze de allermooiste was.

'Je moet vragen of ze naakt voor je poseert,' had Pepe gezegd. 'Dan kom ik kijken als je haar schildert.'

‘Sodemieter op,’ zei Enrico. Maar hij was trots. Alle jongens vonden haar prachtig, maar ze was van hem!

Enrico gaf Marta een kus op haar wang, riep Luna bij zich en ging de straat in naar het kerkplein.

Hij stak de schaduw van de klokkentoren over, die schuin over het kerkplein viel. Vanuit de toren had je een eindeloos uitzicht naar alle kanten, naar de zonnebloemvelden in het oosten, de weilanden in het noorden, de kronkelende autoweg en de stad in het zuiden. Keek je naar het westen, dan zag je, ver weg in de diepte, de ruïne van het Romeinse amfitheater. Een kilometer verder, bij de olijfboomgaard, stond het huisje van nonno Luigi.

‘Blijf!’ zei Enrico.

Kwispelend bleef Luna bij de drempel staan. Ze wist dat ze de kerk niet in mocht.

Enrico maakte een schets van de hond, niet meer dan een paar lijnen, en ging naar binnen. Even ging hij op de achterste kerkbank zitten om naar de muurschilderingen te kijken, het reusachtige stripverhaal over het leven van de heilige, in zacht blauw en geel en roze. De heilige als kind. De heilige als priester. De heilige die vloog. De heilige met de wonden van Christus. Verdiept in de belevenissen van de heilige hoorde Enrico het geroezemoes van de vroege toeristen nauwelijks – dat klonk als een hoorspel op de radio bij de burens.

Enrico vond kijken naar wat er te zien was prettig,

net als luisteren naar wat er te horen was – om ter plekke of een paar uur later te tekenen wat hij had gezien en gehoord. Omdat hij een luisteraar was en meestal weinig terugzei, praatten andere mensen graag tegen hem. Mensen die graag praten willen niet dat je iets terugzegt of dat je vragen stelt over wat ze vertellen, ze willen dat je luistert naar wat ze te zeggen hebben. Misschien werd hij daarom zo vaak als boodschapper gebruikt, omdat hij luisterde. Toen hij een jochie van een jaar of zeven was en net als nu dikwijls op de achterste kerkbank zat en naar de muurschilderingen keek en deed alsof hij de woorden van de pastoor in zich opnam, fantaseerde Enrico soms dat hij zelf de heilige was die kon vliegen. Als hij zijn ogen dichtdeed zag hij het allemaal voor zich. Hij vloog en zwaaide naar zijn vader en moeder, naar nonno Luigi in het dal, naar de kinderen op het schoolplein die jaloers naar hem opkeken. Als er een schaap van de kudde was afgedwaald, hoefde Enrico alleen maar even op te stijgen en om zich heen te kijken om het dier terug te vinden. Als er een kleuter zoek was? Enrico vloog! Hij had een schrift vol tekeningen gemaakt van zijn verzinsels en zo ontdekt dat dit was wat hij wilde: tekenen. Het schrift had hij aan nonna Sabina, zijn grootmoeder, laten zien. ‘Mooi,’ was alles wat ze had gezegd nadat ze het had doorgebladerd. Ze had erbij geglimlacht en Enrico in zijn wang geknepen. Hij was daar dagenlang van in de war geweest. Had ze het nou echt mooi gevonden,

of had ze hem in zijn wang geknepen omdat ze het goedbedoeld kindergekrabbel vond? Pas veel later had hij op die vraag een antwoord gekregen.

De kerkklokken werden geluid voor de ochtendmis. Kraaien vlogen op van de toren.

Enrico verliet de kerk, kocht bij de kiosk op het plein een krant voor nonno Luigi en ging verder.

‘Vraag hem wanneer hij zelf zijn krant weer eens komt halen!’ riep de krantenverkoper hem na. ‘Het is al bijna een maand geleden dat hij voor het laatst hier was.’

‘Zal ik doen!’ riep Enrico zonder zich om te draaien. Luna hurkte neer bij het marmeren standbeeld van de heilige en deed een plas.

